

# Brief aan de informateur

## Waar kunnen patiënten op rekenen?



**De Zorgbelofte**

Samen voor goede, toegankelijke en betaalbare zorg

Bureau Woordvoering Kabinetsformatie  
T.a.v. de informateur, Prof. Dr. R.H.A. Plasterk  
Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

Datum Utrecht, 18 januari 2024  
Ons kenmerk 2024-01  
Voor informatie Marleen Okma [m.okma@patientenfederatie.nl](mailto:m.okma@patientenfederatie.nl) 06-52533494  
Onderwerp **Brief aan de informateur; waar kunnen patiënten op rekenen?**

Geachte heer Plasterk,

Deze weken spreekt u met partijen over de vorming van een nieuw kabinet en de inhoud van het regeerakkoord. De toenemende vraag naar zorg in relatie tot de beperkte middelen en capaciteit vragen om fundamentele politieke keuzes. Veel patiënten ervaren tekorten en beperkte toegang tot huisartsenzorg of staan op een wachtlijst voor ziekenhuis- en verpleeghuiszorg. En de zorg wordt voor meer mensen steeds lastiger te betalen door de stijgende en stapeling van zorgkosten.

Patiënten in Nederland moeten op goede zorg kunnen (blijven) rekenen. Patiëntenfederatie Nederland geeft u daarom in deze brief belangrijke aandachtspunten mee voor het nieuwe kabinet.

### De Zorgbelofte: waar kunnen patiënten op rekenen?

Om tot passende zorg in Nederland voor patiënten te komen, zijn er concrete veranderingen nodig. Uit recent onderzoek<sup>1</sup> van de Patiëntenfederatie blijkt dat patiënten goed op de hoogte zijn van uitdagingen in de zorg. En dat 80% van de huidige patiënten zich zorgen maakt om de toekomst van hun zorg. Hoe ziet de zorg in Nederland er in de toekomst uit voor patiënten? Wat kunnen of moeten zij dan zelf doen? Welke ondersteuning kunnen zij krijgen? En waar kunnen zij terecht voor goede zorg? De Patiëntenfederatie is ervan overtuigd dat ondanks de steeds krappere wordende arbeidsmarkt en toenemende vergrijzing, de zorg voor patiënten niet minder hoeft te worden.

Wel moeten we de zorg met elkaar anders organiseren. Dat vraagt om veranderingen in de zorg vanuit de overheid, verzekeraars en zorgaanbieders. En ook patiënten en hun naasten zelf kunnen een rol spelen. Dit vraagt om een écht andere inrichting van ons zorglandschap. Waarin zorgverleners goed samenwerken, vanuit de patiëntvraag en vanuit één dossier. En waar beschikbare capaciteit, met hulp van digitale zorg en goede gegevensuitwisseling, optimaal ingezet wordt. Zodat mensen met een ziekte zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven en kwaliteit van leven hebben. De Patiëntenfederatie gaat daar graag samen met andere zorgpartijen mee aan de slag om dit invulling te geven. En daarbij zien we ook een belangrijke rol voor het nieuwe Kabinet.

<sup>1</sup> [Vier op de vijf patiënten maakt zich zorgen om de toekomst van hun zorg \(patientenfederatie.nl\)](https://www.patientenfederatie.nl/ver-op-de-vijf-patiënten-maakt-zich-zorgen-om-de-toekomst-van-hun-zorg)

## 1. Zet in op toegankelijke en betaalbare zorg

Patiënten maken zich in de eerste plaats zorgen over de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van de zorg. Door personeelstekorten vragen patiënten zich af of er in de toekomst nog wel voldoende zorg (in de buurt) beschikbaar is. Door de steeds maar stijgende kosten die patiënten kwijt zijn aan zorg, vragen patiënten zich ook af of ze de zorg over tien jaar nog wel kunnen betalen. Onder andere door bovenstaande ontwikkelingen denkt 70% van de patiënten uit ons onderzoek dat de zorg in Nederland over 10 jaar (veel) slechter is dan nu. Inzet van het nieuwe kabinet zou daarom gericht moeten zijn op:

> **Pak wachtlijsten aan;** mensen moeten erop kunnen rekenen dat zij de noodzakelijke zorg tijdig krijgen. Daarom moet er landelijke regie komen om de wachtlijsten in de ziekenhuizen en in de langdurige zorg weg te werken. Zorg ook dat alle mensen in Nederland toegang hebben tot huisartsenzorg. En versimpel de toegang en ondersteuning van zorg die mensen thuis ontvangen.

Zorg dat ouderen en andere mensen met een kwetsbare gezondheid tijdig kunnen rekenen op goede zorg en ondersteuning waarmee ze zo lang mogelijk veilig thuis kunnen blijven wonen.

> **Stop de stapeling van zorgkosten;** mensen moeten erop kunnen rekenen dat zij de zorg die ze nodig hebben kunnen betalen. Dit is voor steeds meer mensen een probleem. Ze mijden zorg, met negatieve consequenties voor gezondheid en kwaliteit van leven. Daarom moet dit worden aangepakt: verlaag het verplicht eigen risico, schaf het vrijwillig eigen risico af, behoud het Wmo-abonnementstarief en beperk de eigen bijdragen voor zorg, hulpmiddelen en medicijnen. Zorg dat basismondzorg en fysiotherapie laagdrempelig beschikbaar en betaalbaar zijn.

## 2. Zet in op transparantie over kwaliteit van de zorg

Vanuit het zorgveld en in verschillende partijprogramma's doorklinkt er goede ambitie om onnodige administratie en regeldruk voor zorgverleners te verminderen. Zodat er meer tijd en werkplezier overblijft voor liefdevolle en kwalitatief goede en passende zorg voor patiënten en cliënten. Dat mag en hoeft echter niet ten koste te gaan van transparantie. Waardevolle concrete en meetbare kwaliteitsafspraken dreigen nu te verdwijnen in de behoefte om administratieve lastendruk te verminderen. Daarmee verliezen we echter het inzicht in de kwaliteit van zorg. Terwijl het gaat om dienstverlening aan kwetsbare mensen. En er gaat veel belastinggeld om in de zorgsector. Het is daarom belangrijk dat het kabinet bevordert en waarborgt dat de kwaliteit van zorg objectief gemeten, gemonitord en waar nodig verbeterd wordt. Altijd met betrokkenheid van patiënten en hun vertegenwoordigers.

> **Geef inzicht in de uitkomsten van zorg;** mensen moeten erop kunnen rekenen dat de zorg die zij krijgen bijdraagt aan herstel en kwaliteit van leven. Daarom moeten patiënten inzicht krijgen in de kwaliteit van hun zorg(verlener/aanbieder) en wat de uitkomsten van behandelingen zijn. De overheid moet hier het voortouw in nemen en zorgen dat deze gegevens objectief gemeten en voor patiënten en cliënten toegankelijk beschikbaar komen. Zodat patiënten en cliënten een passende zorgverlener kunnen kiezen. En zij samen met hun zorgverlener(s) kunnen beslissen welke zorg voor hen passend is en toegevoegde waarde voor hun leven heeft.

> **Geef patiënten een volwaardige stem in de zorg;** patiënten moeten erop kunnen rekenen dat het patiëntperspectief centraal staat bij de inrichting van passende zorg. Geef patiënten inspraak en een sterke positie bij veranderingen in de zorg. Dit mag niet vrijblijvend zijn. Patiëntparticipatie in de zorg moet wettelijk verankerd en goed gefaciliteerd worden. Dat vraagt ook om een ruimere financiering van patiëntenorganisaties. Zorg dat zij hun onmisbare rol kunnen vervullen bij de inrichting van passende zorg en op het terrein van voorlichting, ondersteuning, lotgenotencontact en belangenbehartiging.

De toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg in Nederland staat onder grote druk. Patiënten beginnen dat steeds meer te merken en maken zich daar steeds meer zorgen over. Om die zorgen weg te nemen zijn er fundamentele keuzes nodig. Die keuzes zijn niet altijd makkelijk, maar wel noodzakelijk om de zorg in Nederland toekomstbestendig te maken. Een aantal van die keuzes hebben wij in deze brief uiteengezet en onderbouwd. We vragen u deze punten mee te nemen in het regeerakkoord.

Met vriendelijke groet,



Arthur Schellekens  
Directeur-bestuurder Patiëntenfederatie Nederland